

Komunikat prasowy

Luksemburg, 7 listopada 2019 r.

Unijna Agencja Wykonawcza ds. Innowacyjności i Sieci w swoich działaniach osiągnęła wiele oczekiwanych korzyści, powinna jednak usprawnić wdrażanie delegowanych jej programów wydatków – twierdzą kontrolerzy UE

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Agencja Wykonawcza ds. Innowacyjności i Sieci (INEA) od czasu swojego ustanowienia w 2013 r. doprowadziła do osiągnięcia wielu oczekiwanych korzyści. Procedury agencji co do zasady były dobrze zorganizowane, poza procedurami wyboru projektów, w których Trybunał wykrył niedociągnięcia. Kontrolerzy wskazali także na zagrożenia dotyczące terminowego wdrażania powierzonego agencji programu i uchybienia w sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów. Ponadto agencja mogłaby osiągnąć dodatkowe synergie w ramach zarządzanego przez siebie programu poprzez dostosowanie i zharmonizowanie procedur w trzech podlegających jej sektorach tego programu.

Agencja INEA została ustanowiona w 2013 r. w celu wdrażania programów wspierających projekty infrastrukturalne, badawcze i innowacyjne w dziedzinach transportu, energii i telekomunikacji z ramienia Komisji Europejskiej. Powierzono jej zarządzanie projektami, na które w obecnym okresie programowania 2014–2020 został przeznaczony łączny budżet w wysokości 33,6 mld euro, czyli największy budżet zarządzany przez jakąkolwiek unijną agencję wykonawczą. Na instrument „Łącząc Europę” (CEF) przypada ponad 80% środków tego budżetu.

– Komisja powinna udoskonalić ramy prawne, z jakich korzysta INEA w zarządzaniu delegowanymi programami wydatków – **powiedział Oskar Herics, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Ma to zasadnicze znaczenie, jeżeli chodzi o bardziej przejrzyste wykorzystywanie środków UE oraz o pełne włączenie się w realizację nadrzędnego celu, jakim jest rozwój sieci transeuropejskich.

W ogólnym ujęciu kontrolerzy stwierdzili, że INEA zrealizowała delegowane na nią zadania określone w ramach jej uprawnień, a działalność agencji przyniosła wiele korzyści, jakich oczekiwano w następstwie jej ustanowienia w 2013 r. Agencja nie wykorzystała jednak jeszcze

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

w pełni faktu, że pod jej egidą znalazły się ściśle ze sobą powiązane obszary polityki. Kontrolerzy zwracają uwagę, że INEA mogłaby osiągnąć dodatkowe synergie i wydajność, w szczególności poprzez ściślejsze dostosowanie i zharmonizowanie procedur w trzech podlegających jej sektorach. Agencja mierzy się także z innymi trudnościami wynikającymi z ram prawnych – takimi jak niedostateczna elastyczność w przydzielaniu pracowników do różnych zadań – które ograniczają jej zdolność dostosowania się do zmiennego obciążenia pracą w zakresie poszczególnych zadań.

Kontrolerzy wskazali na niedociągnięcia w procedurach wyboru projektów w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, pod innymi względami dobrze zorganizowanej. Prowadzą one do niespójnej oceny projektów, zwłaszcza jeżeli chodzi o stosowane kryteria wyboru i przyznawanie punktacji. Ponadto kontrolerzy nie znaleźli systematycznego powiązania pomiędzy zaleceniami ekspertów zewnętrznych a ostatecznym wykazem wybranych projektów sporządzonym przez Komisję, ani też wyraźnie udokumentowanych przyczyn nieuwzględnienia ocen ekspertów. Uzasadnienia przyczyn zabrakło, przykładowo, w odniesieniu do 14 projektów CEF dotyczących transportu (o wartości około 0,7 mld euro), co do których eksperci zewnętrzni odradzali finansowanie.

Kontrolerzy przestrzegają też przed ryzykiem niepełnego wdrożenia programu CEF. Wobec braku wieloletniego planu zaproszeń do składania wniosków, część wniosków projektowych złożona została za wcześnie, a zatem projekty, których dotyczyły, w chwili ich wyboru nie były wystarczająco zaawansowane. Wyjaśnia to częściowo opóźnienia w realizacji i niepełną realizację projektów. Kontrola wykazała, że do stycznia 2019 r. – czyli piątego roku bieżącego okresu programowania – tylko w około 23% przypadków przyznania finansowania rzeczywiście wypłacono środki na rzecz projektów. Zdaniem kontrolerów w kontekście zbliżającego się końca okresu programowania 2014–2020 istnieje ryzyko, że w nadchodzących miesiącach nastąpi znaczne nagromadzenie opóźnień płatności, umorzeń i środków powracających, w wyniku czego pozostanie zbyt mało czasu na przekierowanie środków na rzecz innych projektów. Jest to według nich tym bardziej prawdopodobne, że podejmowane przez INEA działania naprawcze względem projektów, które nie są realizowane zgodnie z harmonogramem, nie w pełni uwzględniają to ryzyko.

Kontrolerzy wskazują też na uchybienia w ramach wykonania instrumentu CEF. Monitorowanie projektów jest obecnie nadmiernie ukierunkowane na produkty i nie prowadzi do oceny rezultatów takich jak generowane oszczędności czasu lub zwiększone natężenie ruchu. W efekcie nie są dostępne przejrzyste informacje na temat tego, czy i w jaki sposób projekty współfinansowane przez UE faktycznie przyczyniają się do realizacji celów programu i wywierają oddziaływanie na rozwój gospodarczy.

Na podstawie swoich ustaleń kontrolerzy sformułowali szereg zaleceń pod adresem Komisji Europejskiej i INEA:

- uzyskanie większych potencjalnych synergii między trzema sektorami objętymi działaniami INEA;
- wzmocnienie ram prawnych, które pozwolą na bardziej elastyczne zarządzanie programami delegowanymi;
- zapewnienie większej spójności i przejrzystości procedur wyboru projektów;
- ustanowienie lepszych warunków w celu terminowej realizacji programu;
- modyfikacja koncepcji ram wykonania w celu poprawy monitorowania rezultatów projektów.

Informacje dla redaktorów

Ustanowiona w 2013 r. INEA zastąpiła Agencję Wykonawczą ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej, która w latach 2007–2013 zarządzała programem TEN-T. Agencji INEA powierzono 93% łącznego budżetu instrumentu „Łącząc Europę” i 7% budżetu programu „Horyzont 2020”. Łączny budżet, jakim zarządza INEA, wynosi ponad 33 mld euro. Z obu programów współfinansowanych jest prawie 2 000 projektów z portfela INEA. W latach 2014–2018 INEA ogłosiła 59 zaproszeń do składania wniosków i przeprowadziła ocenę 2 272 kwalifikowalnych wniosków projektowych.

Sprawozdanie specjalne nr 19/2019 pt. »INEA – osiągnięto korzyści, lecz należy zaradzić niedociągnięciom w zakresie instrumentu „Łącząc Europę”« jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE. W 2020 r. Trybunał zamierza też opublikować sprawozdanie specjalne na temat unijnej infrastruktury transportowej o charakterze transgranicznym rozwijanej w ramach projektów przewodnich.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem

Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel. (+352) 4398 47502 / tel. kom.: (+352) 691 551 502